

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

Проект робочої програми

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

_____ Олександр САФІН

« __ » серпня 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 09 ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПСИХОЛОГА

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: Психологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійний розвиток психолога» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Розробники:

Мороз Людмила Іванівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології.

Поліщук Олена Романівна, доктор філософії, викладач кафедри психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол № _____ від « _____ » серпня 202__ року

Завідувач кафедри психології _____ (Олександр САФІН)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № _____ від « _____ » серпня 202__ року

Голова науково-методичної комісії факультету

соціальної та психологічної освіти

_____ (Галина БОНДАРЕНКО)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	3/90	3/90
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів із розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	30	6
Лекційні	14	2
Семінарські/Практичні	16	4
Лабораторні		
Самостійна робота	60	84
Індивідуальні завдання		
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: розкриття психологічних особливостей здійснення професійної кар'єри у сучасних організаціях на основі вивчення теоретичних та практичних стратегій зарубіжного та вітчизняного досвіду; формування здатностей магістра до проєктної діяльності та її використання в професійній самореалізації; оволодіння сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями; формування базових навичок самостійної практичної роботи із загальнодоступними програмними продуктами і інформаційними сервісами в галузі психології; формування здатності до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; оволодіння всім спектром сучасних знань з проблеми успішної та ефективної професійної кар'єри працівника в усіх сферах професійної реалізації, з метою забезпечення оптимістичного кар'єрного зростання.

Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними теоретичними концепціями і векторами досліджень в напрямку психологічної професіоналізації особистості; сформувати системне теоретичне та практичне розуміння професіоналізму в генезі, його становлення та розвиток у віковій і індивідуальній динаміці, виокремити певні неоднозначні тенденції в професійному розвитку; засвоїти систему загальних та фахових компетентностей з психології проєктної діяльності, вивчити можливості сучасних інформаційних і комунікаційних технологій; показати області застосування і функціональні можливості інформаційних і комунікаційних систем, що мають широке поширення в психології; засвоїти знання з основних сфер її застосування та здатностей до їх використання у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен здобути такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

ФК 2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

ФК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен знати:

- зміст і механізми професійного становлення особистості здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця;
- враховувати різні аспекти трудової професійної діяльності в сучасних соціокультурних умовах інформаційного суспільства;
- систему загальних та фахових компетентностей з психології проектної діяльності, знань з основних сфер її застосування та здатностей до їх використання у професійній діяльності; специфіку використання проектної діяльності в системі освіти;
- знання самостійного оволодіння методами дослідження з використання інформаційних та комунікаційних технологій; адаптації до професійної ситуації, аналізу можливостей з використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Очікуванні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікувати існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Здобувачі вищої освіти мають сформувати, вдосконалити такі **soft skills**:

- комунікативні навички;
- уміння працювати в команді;
- уміння аргументувати свою думку;
- уміння брати на себе відповідальність;
- здатність порозумітись;
- уміння знаходити мету;
- стресостійкість;
- позитивне мислення;
- вміння керувати емоціями;
- вміння розв'язувати комплексні складні проблеми і задачі;
- володіти емпатією.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологічна професіоналізація особистості.

Тема 1. Психологічні аспекти професійного становлення фахівця.

Сучасні наукові уявлення про професійне становлення фахівця. Професійне самовизначення особистості та його етапи. Складові та чинники професійного становлення. Поняття професіоналізму. Кризи професійного становлення та їх подолання. Професійні деструкції, вигорання – їх профілактика та подолання.

Тема 2. Психологічні особливості професійного становлення фахівця професії типу «людина-людина» – психолога.

Значення професій типу «людина-людина» для сучасного суспільства. Загальні особливості діяльності та вимоги у професіях типу «людина-людина». Особливості професійного становлення психологів. Сфера професійного застосування та передумови успішності діяльності психологів.

Тема 3. Теорія та практика психологічного супроводу професійного становлення фахівця – психолога.

Зміст психологічного супроводу професійного становлення фахівців та загальні підходи до його здійснення. Основні зміст, принципи та напрямки психофізіологічного забезпечення професійного становлення фахівця. Заходи та рекомендації щодо сприяння професійному становленню фахівців професій типу «людина-людина». Практичні підходи та заходи щодо сприяння професійному становленню психологів.

Тема 4. Кар'єра і соціальне середовище майбутнього професійного зростання.

Навички протидії соціальному тиску. Уміння відстоювати свою позицію. Навички впевненої поведінки. Уміння долати сором'язливість. Уміння відмовлятися від небезпечних пропозицій. Протидія дискримінації. Конфлікт. Типи конфліктів: особистісний, міжособистісний, міжгруповий. Загальна динаміка і закономірності перебігу конфлікту. Правила конструктивного вирішення конфліктів. Програма дій особистості у ситуації конфлікту. Навички розв'язання конфліктів. Конфлікти поглядів і конфлікти інтересів. Напрями розв'язання конфліктів поглядів на основі розвитку толерантності. Напрями розв'язання конфліктів інтересів на основі конструктивних переговорів. Спілкування. Функції і засоби спілкування. Спілкування з дорослими та однолітками. Уміння слухати співрозмовника. Невербальні засоби спілкування. Постава і жести. Хода. Міжособистісний простір у спілкуванні. Інтерпретація міміки і жестів. Вербальні засоби спілкування. Інтонація як засіб вираження емоцій та почуттів. Темп

мовлення, модуляція голосу. Вади мовлення. Форма викладення своїх думок. Мистецтво монологу. Діалог. Дискусія. Публічний виступ. Зовнішній вигляд. Навички самопрезентації. Резюме. Інтерв'ю під час прийому на роботу. Навички ефективного спілкування. Активне слухання. Уміння чітко висловлювати свою думку. Уміння відстоювати власну позицію. Почуття без тривоги і звинувачень. Адекватна реакція на критику. Уміння звернутися за допомогою, за послугою. Співпереживання. Здатність розуміти почуття, потреби інших людей. Уміння продемонструвати розуміння інших. Уміння надавати підтримку й допомогу. Асертивна поведінка. Асертивна поведінка і її відмінність від агресивної, пасивної та маніпулятивної поведінки.

Тема 5. Супервізія як інструмент професійної підтримки професійного розвитку.

Поняття «супервізор» та «супервізія» в діяльності психолога. Цілі та завдання супервізії психологів. Основні принципи проведення супервізії. Ключові функції супервізора. Етапи підготовки та правила проведення супервізії. Алгоритм проведення індивідуальної супервізії. Механізми проведення групової супервізії. Характеристика супервізійного простору.

Змістовий модуль 2. Проєктна діяльність як засіб підвищення рівня професійної підготовки майбутніх психологів.

Тема 6. Теоретичні засади організації проєктної діяльності у системі вищої освіти.

Проєкт та специфіка проєктної діяльності. Сутність та етапи управління проєктами. Зацікавлені сторони проєкту. Життєвий цикл управління проєктами та його фази.

Тема 7. Проєктні технології в сучасній школі.

Основні теоретичні положення. Проєктна діяльність як похідна від методу проєктів. Види навчальних проєктів. Особливості методики та етапи роботи над навчальним проєктом.

Змістовий модуль 3. Інформаційні системи та технології в діяльності психолога.

Тема 8. Особливості взаємодії особистості з цифровими інформаційними технологіями.

Специфіка використання комп'ютера у професійній діяльності та для проведення наукових досліджень. Використання комп'ютерів для організації дозвілля. Обмеження у використанні комп'ютерних технологій.

Тема 9. Виникнення та використання інформаційних технологій.

Виникнення та розвиток інформаційних технологій. Можливості використання комп'ютера для вирішення сучасних завдань. Використання «хмарних» технологій у професійній діяльності психолога. Використання інформаційних технологій у практичній діяльності психолога. Проведення комп'ютерної психодіагностики (психологічне on-line тестування). Застосування комп'ютерних технологій у корекційно-розвиваючій роботі. Використання інформаційних технологій у профорієнтації.

Тема 10. Планування та проведення психологічного дослідження.

Навіщо психологу проводити дослідження? Пошук ідей та постановка гіпотези дослідження. Стратегії психологічних досліджень. Деонтологічний аналіз психологічного дослідження. Хто може брати участь у дослідженні? Формулювання висновків та презентація результатів.

Тема 11. Психологічні основи використання Інтернет-технологій.

Психологічні аспекти використання Інтернету. Психологічні основи Інтернет-комунікації. Гендерні аспекти використання Інтернету.

Тема 12. Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій.

Психотерапія в Інтернет та групи самопомоги. Професійний розвиток, патологія та психотерапія on-line. Корекційно-розвивальний потенціал психологічної допомоги особистості засобами Інтернет-технологій.

Тема 13. Інструменти для дистанційної роботи психолога в освітньому середовищі в умовах збройного конфлікту.

Особливості дистанційного консультування психологами в умовах збройного конфлікту. Види дистанційних технологій у роботі психолога. Інструменти дистанційної роботи. Переваги та недоліки використання інструментів телепсихології. Рекомендації психологам закладів освіти щодо планування дистанційної роботи.

Тема 14. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності психологічної підтримки в умовах обмеженого доступу.

Додатки для психічного здоров'я, що забезпечують психологічну підтримку в освітньому процесі в умовах обмеженого доступу. Переваги додатків для сну та медитації як стратегії зниження рівня стресу. Подкасти про психічне здоров'я як інструмент психологічної підтримки.

Змістовий модуль 4. Психологія професійної кар'єри.

Тема 15. Психологія професійної кар'єри.

Поняття кар'єри та її види. Техніка пошуку роботи. Навички в резюме: як заповнити, приклади і рекомендації. Навички самопрезентації. Співбесіда. Адаптація на робочу місці. Професійна етика, корпоративна культура.

Тема 16. Гендерні аспекти розвитку кар'єри.

Соціальні та психологічні чинники розвитку кар'єри чоловіків і жінок. Гендерні особливості лідерства, менеджменту, управління. Гендерні стереотипи у професійній діяльності. Гендерна дискримінація на робочому місці. Основні напрями роботи психолога з проблемами гендерної дискримінації, сексизму, гендерних домагань і насилля на робочу місці. Психологічна допомога у процесі розвитку кар'єри особистості.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	У тому числі					
		л	п	ла б.	ін д.	с.р		л	п	ла б.	ін д.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Психологічна професіоналізація особистості.													
Тема 1. Психологічні аспекти професійного становлення фахівця.	8	2	2			4	5						5
Тема 2. Психологічні особливості професійного становлення фахівця професії типу «людина-людина» – психолога.	4					4	5						5
Тема 3. Теорія та практика психологічного супроводу професійного становлення фахівця – психолога.	4					4	5						5
Тема 4. Кар'єра і соціальне середовище майбутнього професійного зростання	4					4	6						6
Тема 5. Супервізія як інструмент професійної підтримки професійного розвитку.	8	2	2			4	6						6
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4			20	27						27
Змістовий модуль 2. Проектна діяльність як засіб підвищення рівня професійної підготовки майбутніх психологів.													
Тема 6. Теоретичні засади організації проектної діяльності у системі вищої освіти.	7	2	2			3	5						5
Тема 7. Проектні технології в сучасній школі.	5		2			3	5						5
Разом за змістовим модулем 2	12	2	4			6	10						10
Змістовий модуль 3. Інформаційні системи та технології в діяльності психолога.													
Тема 8. Особливості взаємодії особистості з цифровими інформаційними технологіями.	8	2	2			4	5						5
Тема 9. Виникнення та використання інформаційних технологій.	4			4	5				5				
Тема 10. Планування та проведення психологічного дослідження.	4					4	5						5
Тема 11. Психологічні основи використання Інтернет-технологій.	4					4	5						5
Тема 12. Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій.	4					4	5						5
Тема 13. Інструменти для дистанційної роботи психолога в освітньому середовищі в умовах збройного конфлікту.	7	2	2			3	6						6
Тема 14. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності психологічної підтримки в умовах обмеженого доступу.	4			4	6				6				
Разом за змістовим модулем 3	35	4	4			27	37						37

Змістовий модуль 4. Психологія професійної кар'єри.												
Тема 15. Психологія професійної кар'єри.	7	2	2			3	9		2			5
Тема 16. Гендерні аспекти розвитку кар'єри.	8	2	2			4	7	2	2			5
Разом за змістовим модулем 4	15	4	4			7	16	2	4			10
Усього годин	90	14	16			60	90	2	4			84
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	90	14	16			60	90	2	4			84

6. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Психологічні аспекти професійного становлення фахівця.	2	
2.	Супервізія як інструмент професійної підтримки професійного розвитку.	2	
3.	Теоретичні засади організації проектної діяльності у системі вищої освіти.	2	
4.	Проектні технології в сучасній школі.	2	
5.	Особливості взаємодії особистості з цифровими інформаційними технологіями. Виникнення та використання інформаційних технологій.	2	
6.	Інструменти для дистанційної роботи психолога в освітньому середовищі в умовах збройного конфлікту. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності психологічної підтримки в умовах обмеженого доступу.	2	
7.	Психологія професійної кар'єри.	2	2
8.	Гендерні аспекти розвитку кар'єри.	2	2
	Загальна кількість годин	14	4

7. Самостійна робота

Теми, що виносяться на самостійне опрацювання необхідно презентувати у вигляді усної доповіді, доповідь у формі презентації, есе, кросворд, проходження Kahoot, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet (коротке повідомлення 5-7 хвилин) під час практичного заняття (чи під час індивідуальної консультації з викладачем). В умовах дистанційного навчання завдання для самостійної роботи прикріплюється окремим документом в Інформаційно-освітньому середовищі (Moodle).

№ з/п	Назва теми	Форми роботи	Кількість годин	
			денна	заочна
1.	Складові та чинники професійного становлення.	доповідь/ проходження Kahoot	4	5
2.	Психологічні особливості професійного становлення фахівця професії типу «людина-людина» – психолога.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	5
3.	Теорія та практика психологічного супроводу професійного становлення фахівця – психолога.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	5

4.	Кар'єра і соціальне середовище майбутнього професійного зростання.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	6
5.	Супервізія як інструмент професійної підтримки професійного розвитку.	есе	4	6
6.	Метод проєктів – ефективна технологія навчання.	есе	3	5
7.	Види навчальних проєктів.	виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	5
8.	Тенденції існування та розвитку цифрової особистості.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	4	5
9.	Особливості комп'ютерної обробки даних у психологічному дослідженні. Використання пакету статистичного аналізу даних IBM SPSS STATISTICS.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	4	5
10.	Планування та проведення психологічного дослідження.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	4	5
11.	Психологічні основи використання Інтернет-технологій.	кросворд	4	5
12.	Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	5
13.	Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій.	виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	6
14.	Цифрові платформи для організації психологічного консультування онлайн.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	6
15.	Професійні деформації (вигорання, перевантаження, втома).	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	5
16.	Гендерно-рольовий конфлікт особистості у процесі кар'єрного розвитку.	есе	4	5
	Разом		60	84

**Критерії оцінювання самостійної роботи
(денна/заочна форма)**

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1.	Повнота розкриття питання	0,5	2
2.	Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість.	0,5	
3.	Використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань, інтернет ресурсів тощо).	0,5	
4.	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.	0,5	

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Професійний розвиток психолога» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-психологічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, або у вигляді презентації PowerPoint, або у вигляді участі у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах наукових робіт; підготовка проєкту.

Неформальна освіта: участь в різного роду програмах, що не передбачені освітньою програмою та навчальним планом (професійні курси, тренінги, онлайн курс, професійні стажування).

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-психологічного дослідження у вигляді реферату)**

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	3	3
2.	Складання плану реферату.	3	3
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3	3

4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій.	3	3
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	3	3
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел).	3	3
Разом		18	18

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-психологічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint)

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм	
		Денна форма	Денна форма
1.	Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	3	3
2.	Наявність плану викладення матеріалу.	3	3
3.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3	3
4.	Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентацій, наявність ілюстративного матеріалу.	3	3
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	3	3
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел).	3	3
Разом		18	18

Критерії оцінювання ІНДЗ

(участь у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах наукових робіт тощо)

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Публікація тез/статті у наукових виданнях та виступ з доповіддю.	18	18
2.	Визнання результатів, отриманих у неформальній освіті.	18	18

Критерії оцінювання ІНДЗ

(розробка проєкту)

В умовах дистанційної освіти буде доречним створення **онлайн-кабінету практичного психолога (можливо у вигляді сайту)**. Вам необхідно зобразити у Word або Power Point свій власний онлайн-кабінет (його наповнення: вкладки, розділи).

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Зміст: зміст розкритий повністю, є власне бачення проблеми. Грамотність: містяться точні, повні, корисні та сучасні дані, що повністю розкривають тему. Дизайн: дизайн привабливий, підкреслює мету проєкту. Навігація: зрозуміла організація матеріалу.	16-18	16-18
2.	Зміст: зміст розкритий, але не видно, що саме дала автору робота над сайтом. Грамотність: є помилки стилістичні, формулювання не досить точні й лаконічні. Дизайн: дизайн не підкреслює мету, яку переслідував автор, створюючи сайт. Навігація: зрозуміла організація, проте, послідовність викладеного матеріалу потребує доопрацювання.	11-15	11-15
3.	Зміст: висвітлена тема розкрита не повністю, даних не достатньо для розуміння проблеми. Грамотність: є деякі помилки. Дизайн: дизайн не продуманий, поє вид вигляд сайту. Навігація: навігація не має чіткої структури.	6-10	6-10
4.	Зміст: незрозуміло, яке відношення має сайт до теми проєкту. Грамотність: автор не звертав увагу на цей пункт. Дизайн: автор не звертав увагу на цей пункт. Навігація: автор не звертав увагу на цей пункт.	0-5	0-5

Орієнтовна тематика ІНДЗ:

1. Особистісне та професійне становлення: психологічні закономірності, професіогенез.

2. Професійний добір та професійний відбір як складові системи професійної орієнтації.

3. Засоби і шляхи врахування особливостей мотивації трудової діяльності в процесі професійної орієнтації особи.

4. Психологічні проблеми організації режиму праці та відпочинку.

5. Психологічні проблеми прогнозування успішності діяльності.

6. Особливості взаємодії особистісного та професійного становлення на різних етапах життєвого шляху.

7. Організаційні труднощі при виборі проєктного підходу.

8. Технологія проєктної діяльності здобувачів вищої освіти.

9. Специфіка організації проєктного навчання в системі шкільної освіти.

10. Фактори впливу на формування проєктної діяльності.

11. Принципи формування проєктної діяльності як складової психічної діяльності особистості.
12. Ціннісне самовизначення проєктанта.
13. Психотехнології в наданні психологічної допомоги онлайн.
14. Інформаційно-комунікаційні технології в реалізації інформаційно діяльнісних моделей в психології навчання.
15. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного спілкування з клієнтами онлайн.
16. Огляд сучасних інформаційних мережевих ресурсів інтернету в області психології.
17. Застосування комп'ютерної психодіагностики в роботі з особами, які потребують психологічної допомоги онлайн.
18. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій для спілкування з різними клієнтами.
19. Чинники та ознаки професійної успішності особистості.
20. Механізми професійної самореалізації
21. Професійна творчість професіонала
22. Гендерна специфіка професійної діяльності сучасного професіонала.
23. Професійні деформації та деструкції особистості професіонала.
24. Чинники й ознаки професійного вигорання.
25. Індивідуальний стиль професійної діяльності.
26. Формування ефективних копінг-стратегій та способів вирішення конфліктів як чинник кар'єрного розвитку особистості.
27. Техніки саморозвитку особистості.
28. Технології подолання гендерних стереотипів у професійній діяльності.
29. Модернізація системи професійної освіти як мотиватор розвитку професійної кар'єри.
30. Онлайн-консультування з професійної кар'єри: теорія і практика.

9. Методи навчання

Лекційні курси поєднуються із семінарськими та практичними заняттями з використанням інтерактивних технологій навчання. Переважно навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах. Використання здобувачами вищої освіти інтерактивного комплексу дисципліни за допомогою системи дистанційного навчання інформаційно-освітнього середовища (Moodle).

Методи навчання (МН):

- МН 1. – лекція візуалізація;
- МН 2. – проблемна лекція;
- МН 3. – частково-пошуковий метод;
- МН 4. – дослідницький метод;
- МН 5. – метод дискусії;
- МН 6. – метод ситуаційно-рольових ігор;
- МН 7. – метод ситуаційного аналізу;
- МН 8. – проблемне навчання;
- МН 9. – відпрацювання навичок;
- МН 10. – інтерактивне навчання;
- МН 11. – створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- МН 12. – аналіз історій і ситуацій.

10. Методи контролю

Формами контролю знань здобувачів є поточний, модульний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Форму модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи, колоквиуму) обирає лектор дисципліни. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи.

Методи оцінювання (МО):

МО 1. – індивідуальне опитування;

МО 2. – фронтальне опитування;

МО 3. – оцінювання виконання завдань самостійної роботи;

МО 4. – модульний контроль;

МО 5. – захист ІНДЗ;

МО 6. – підсумковий контроль;

МО 7. – екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів із дисципліни «Професійний розвиток психолога» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Відмінний рівень – «відмінно» (А) – заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, системні й глибокі знання та розуміння навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою психологічною літературою; має знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; уміння встановлювати міжпредметні зв'язки, самостійно наводити приклади, продукувати ідеї, визначати прикладні напрями використання теоретичного матеріалу.

Достатній рівень – «добре» (ВС) – заслуговує здобувач, який виявив повне знання та розуміння навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну психологічну літературу; має уміння встановлювати міжпредметні зв'язки за допомогою викладача; переважає репродуктивний виклад інформації.

Задовільний рівень – «задовільно» (DE) – заслуговує здобувач, який виявив знання та розуміння основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної психологічної літератури; домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі у встановленні міжпредметних зв'язків навіть за допомогою викладача; знання основної термінології.

Незадовільний рівень – «незадовільно» (Fх) – фрагментарне засвоєння матеріалу; його повторне відтворення відбувається з аналогічними помилками, здобувач освіти виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною психологічною літературою.

Дуже низький рівень – «незадовільно» (F) – відсутні елементарні уявлення з організації діяльності психологічної служби.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті Денна форма/заочна форма

Кількість балів	Характеристика відповіді
4/5	Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання.
3/4	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання.
2/2-3	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття, фрагментарно відтворює матеріал, що виносився на самостійне опрацювання.
0-1/0-1	Здобувач не опанував навчальний матеріал з теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма

Поточне оцінювання та самостійна робота																ІНДЗ	ПК	Сума
ЗМ1				ЗМ2				ЗМ3				ЗМ4						
T1	T2	C/P	Mк1	T3	T4	C/P	Mк2	T5	T6	C/P	Mк3	T7	T8	C/P	Mк4	18	10	100
4	4	10	2	4	4	4	2	4	4	14	2	4	4	4	2			

Заочна форма

Поточне оцінювання та самостійна робота										ІНДЗ	ПК	Сума
ЗМ1			ЗМ2			ЗМ3		ЗМ4				
T1	T2	C/P	ЗМ1	C/P	ЗМ2	C/P	ЗМ3	C/P	ЗМ4	18	10	100
5	5	10	8	2	9	10	10	4	7			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навч. діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна:

1. Поліщук О. Р. Професійний розвиток психолога: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2023. 384 с.
2. Никоненко Ю. П. Основи психологічної просвіти та профілактики. Київ: КНТ, 2019. 191 с.
3. Гуртовенко Н. В. Психологічні умови формування готовності майбутніх педагогів до професійної самореалізації. Умань: Візаві, 2020. 227 с.
4. Зарицька В. В. Психологія самореалізації особистості. Запоріжжя: [Гельветика], 2019. 241 с.
5. Радзівіл К. П. Динаміка професійних очікувань майбутніх психологів в освітньому процесі. Умань: Сочінський М. М., 2022. 173 с.

Допоміжна:

1. Поліщук О. Р. Психологічні основи професійного розвитку особистості. *Габітус*. №43. 2022. С. 168–172. URL: http://habitus.od.ua/journals/2022/43-2022/43_2022.pdf
2. Поліщук О. Р. Інформаційні технології в професійній діяльності психолога. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. №28. С. 11-14.
3. Поліщук О. Р. Психологічна безпека та комунікативні труднощі викладачів та студентів під час дистанційного навчання. *Габітус*. 2023. №51. С. 103–107. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2023/51-2023/17.pdf>
4. Поліщук О. Р. Теоретичний аналіз проблеми соціально-психологічної готовності старшокласників до вступу до ЗВО. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2020. Вип. 2 (5). С. 48–58. URL: <http://srsou.edu.ua/article/view/220769>
5. Поліщук О. Р. Проблема професійного вибору старшокласників: теоретичний дискурс. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2020. Вип. 4 (133). С. 117–127. URL: <https://nv.pdpu.edu.ua/Magazin>

6. Поліщук О. Р. До вивчення соціально-психологічної готовності старшокласників щодо професійного вибору. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. Вип. 1 (48). С. 343–349. URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/issue/view/14162>

7. Поліщук О. Р. Дослідження рівня соціально-психологічної готовності старшокласників до вступу до закладів вищої освіти. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. Вип. 2 (7). С. 141–149. URL: <http://srsou.edu.ua/article/view/244639>

8. Поліщук О. Р. Підготовка старшокласників до вступу до закладів вищої освіти: соціально-психологічний вимір : монографія. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 217 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/15323>

9. Професійне зростання та емоційна підтримка педагогів: методичний посібник. Київ: Університетське видання «Пульсари», 2021. 56 с. URL: <http://surl.li/kkkpl>

10. Snyshyna V. M. Methodological approaches to professional training of future practical psychologists. *Медична освіта*. 2020 (1). Р. 77–81. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/10998

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

2. <https://library.gov.ua/> – Національна науково-медична бібліотека України

3. <https://www.facebook.com/TechnicalLibrary/> – Державна науково-технічна бібліотека України

4. <https://lukl.kyiv.ua/> – Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)

5. <http://www.ukrbook.net/> – Книжкова палата України

6. <https://libruk.com.ua/> – Українська електронна бібліотека

7. <http://psyj.udpu.edu.ua/> – Психологічний журнал

8. <https://library.udpu.edu.ua/> – Бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

9. <https://dspace.udpu.edu.ua/> – Електронний інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини